

Sygn. akt VII U 3915/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2021r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

Protokolant: sekretarz sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 stycznia 2021r. w Warszawie

sprawy M. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o emeryturę

na skutek odwołania M. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

z dnia 9 lipca 2019 roku, znak: (...)

z dnia 25 października 2019 roku, znak: (...)

1. zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje M. R. emeryturę od dnia 2 lipca 2019 roku;
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. na rzecz M. R. kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sędzia Agnieszka Stachurska

UZASADNIENIE

W dniu 19 lipca 2019r. M. R. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 9 lipca 2019r., znak: (...) odmawiającej prawa do wcześniejszej emerytury i wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do tego świadczenia.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że legitymuje się wymaganym 15 - letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych. Organ rentowy niesłusznie pominął okresy jego pracy od dnia 3 czerwca 1978r. do dnia 23 października 1978r. i od dnia 20 października 1980r. do dnia 31 maja 1989r. w Fabryce (...) oraz okres pracy od dnia 1 czerwca 1989r. do dnia 31 grudnia 1998r. w spółce (...), gdzie był zatrudniony i wykonywał pracę w warunkach szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia, co zostało udokumentowane w przedłożonych świadectwach pracy. Ubezpieczony wskazał, że w trakcie zatrudnienia w powyższych zakładach pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał czynności na stanowisku szlifierza. Organ rentowy niezasadnie odmówił mu prawa do wcześniejszej emerytury. Wykonywany przez niego zawód szlifierza jest ujęty w Wykazie A, Dziale III, pod poz. 78 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ponadto organ rentowy, wydając zaskarżoną decyzję, nie uwzględnił złożonej przez niego dokumentacji źródłowej i dlatego wnioskował o ponowną jej weryfikację i zmianę decyzji

wskazując, że spełnia wszystkie warunki przewidziane w ustawie do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury (odwołanie z dnia 19 lipca 2019r., k. 3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania od decyzji z dnia 9 lipca 2019r., znak: (...), na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy zacytował art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2020r., poz. 53 ze zm.) oraz odwołał się do przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Następnie wskazał, że ubezpieczony M. R. nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 1 stycznia 1999r. Organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu okresów zatrudnienia od dnia 3 czerwca 1978r. do dnia 23 października 1978r. i od dnia 20 października 1980r. do dnia 31 maja 1989r. w Fabryce (...) oraz okresu pracy od dnia 1 czerwca 1989r. do dnia 31 grudnia 1998r. w spółce (...) z uwagi na brak świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, sporządzonych zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. (odpowiedź na odwołanie z dnia 31 lipca 2019r., k. 10-11 a.s.)

W piśmie procesowym z dnia 10 października 2019r. ubezpieczony, reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, sprecyzował odwołanie w ten sposób, że zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 9 lipca 2019r., znak: (...) zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania decyzji, mający wpływ na jej treść, polegający na przyjęciu, że nie udowodnił, że był zatrudniony na stanowisku pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w Wykazie A, Dziale III pod poz. 78 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) w spornych okresach, tj. od dnia 3 czerwca 1978r. do dnia 23 października 1978r., od dnia 20 października 1980r. do dnia 31 maja 1989r. oraz od dnia 1 czerwca 1989r. do dnia 31 grudnia 1998r., a w konsekwencji nie spełnił wymogu 15 lat pracy w szczególnych warunkach, podczas gdy z przedłożonych organowi rentowemu dokumentów wynika, że w chwili złożenia wniosku spełniał wszystkie przesłanki do uzyskania prawa do emerytury;

- błędną wykładnię § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) poprzez uznanie, że okres pracy w szczególnych warunkach musi być stwierdzony jedynie w świadectwie pracy, podczas gdy § 2 ust. 2 powyższego rozporządzenia uznaje za wystarczające wskazanie tego okresu w wystawionym świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 w/w rozporządzenia;

- oparcie rozstrzygnięcia na wadliwej i niepełnej ocenie materiału dowodowego, w tym pominięcie dowodów z dokumentów w postaci załączonych świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 24 listopada 2000r. i z dnia 31 stycznia 2001r., co doprowadziło w rezultacie do wydania wadliwej decyzji, która powinna zostać zmieniona.

Wskazując na wymienione zarzuty, pełnomocnik ubezpieczonego wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy poprzez przyznanie M. R. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Ponadto wniósł o orzeczenie o kosztach procesu według norm przepisanych, w tym o kosztach zastępstwa procesowego (pismo procesowe z dnia 10 października 2019r, k. 27-32 a.s.).

W dniu 3 stycznia 2020r. pełnomocnik ubezpieczonego, rozszerzył odwołanie również na decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 25 października 2019r., znak:(...) w której organ rentowy ponownie odmówił M. R. przyznania prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu odwołania pełnomocnik podtrzymał argumentację prawną zaprezentowaną w odwołaniu od decyzji

z dnia 9 lipca 2019r., znak: (...) Jednocześnie wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie ubezpieczonemu prawa do dochodzonego świadczenia oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odwołanie z dnia 3 stycznia 2020r., k. 2-8, zarządzenie z dnia 11 lutego 2020r., k. 17 – akta sprawy o sygn. VII U 180/20).

W piśmie procesowym z dnia 5 listopada 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. wniósł: o umorzenie postępowania na podstawie art. 477⁽¹³⁾ k.p.c. w zakresie, w jakim zaskarżona decyzja z dnia 9 lipca 2019r., znak: (...) została zmieniona przez decyzję z dnia 25 października 2019r., znak: (...) o oddalenie odwołania w pozostałej części oraz o zasądzenie od strony odwołującej się zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wymienionego pisma organ rentowy wskazał, że zgodnie z treścią art. 477¹³ k.p.c., zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd – przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony – powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. W przedmiotowej sprawie, w oparciu o dodatkową dokumentację, został uwzględniony do stażu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych okres jego zatrudnienia od dnia 1 czerwca 1989r. do dnia 31 grudnia 1998r., tj. 8 lat i 10 miesięcy, z wyłączeniem okresów zasiłków chorobowych. Z uwagi jednak na dalsze niespełnienie przez ubezpieczonego warunku posiadania co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, ponownie odmówiono przyznania prawa do wcześniejszej emerytury (pismo procesowe z dnia 5 listopada 2019r., k. 46 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. R., ur. (...), ukończył (...) Szkołę Zawodową, należącą do Zespołu Szkół (...) W. (...) w W. w zawodzie technik-mechanik, o specjalizacji technologia mechaniczna - obróbka skrawaniem (świadcstwo ukończenia technikum zawodowego z dnia 28 kwietnia 1978r., k. 4 –teczka akt osobowych).

Z dniem 1 września 1972r. przyjęto ubezpieczonego do pracy w Kombinacie (...) Fabryka (...). Ś. Zakład (...) z siedzibą w W. przy ul. (...). Ubezpieczony został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy. Początkowo świadczył pracę na stanowisku tokarza w Wydziale Remontowym, a następnie został przeniesiony do wykonywania zadań w magazynie. Jako tokarz pracował do dnia 2 czerwca 1978r., po czym otrzymał informację z D. Kadr o możliwości przeniesienia i wykonywania pracy w nowo utworzonym Wydziale Noży G. na stanowisku szlifierza. W dniu 3 czerwca 1978r. rozpoczął pracę w tym Wydziale jako szlifierz i swoje obowiązki realizował do dnia 23 października 1978r. W okresie od dnia 26 października 1978r. do dnia 19 października 1980r. odbywał zasadniczą służbę wojskową (świadcstwo pracy z dnia 21 czerwca 1989r., k. 4 a.s., świadcstwo pracy z dnia 31 stycznia 1997r., k. 5 a.s., świadcstwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 24 listopada 2000r., k. 6 a.s., książeczka wojskowa, k. 9 a.s., zeznania ubezpieczonego, k. 134 a.s.).

Po powrocie z wojska w dniu 20 października 1980r., ubezpieczony dalej wykonywał prace szlifierskie, wrócił do tego samego Wydziału Noży G., jak również do tej samej brygady. W okresach od dnia 3 czerwca 1978r. do dnia 23 października 1978r. i od dnia 20 października 1980r. do dnia 31 maja 1989r. do jego podstawowych obowiązków należało wykonywanie zadań na stanowisku szlifierza. Ubezpieczony obsługiwał zarówno szlifierki profilowe, jak i szlifierki do płaszczyzn. W ramach powierzonego mu zakresu czynności profilował kąty konkretnych elementów i szlifował segmenty, które były mocowane na korpusie. (...), na którym pracował, był wykonywany z dużą precyzją. Za pomocą kamienia szlifierskiego ubezpieczony nadawał kształt narzędziom oraz szlifował frezy o zarysie kołowym. Zadania te wykonywał przy użyciu szlifierki profilowej, jednak zdarzały się sytuacje, że w przypadku braku pracownika obsługującego szlifierki płaszczyznowe, obsługiwał również tego rodzaju sprzęt, który służył do obróbki narzędziami ściernymi płaszczyzny powierzchni i krawędzi ostrzy. Ubezpieczony wykonywał także narzędzia, które służą do nacinania kół zębatach i z półfabrykatów szlifował jedną i drugą stronę płaszczyzny na odpowiedni wymiar. Szlifował też głowice, które robiły zębátky. Nie pracował przy tym na żadnych innych urządzeniach, w tym m.in. na frezarkach, ponieważ obsługiwał wyłącznie szlifierki. Wykonywanie opisanych czynności przez ubezpieczonego odbywało się stale

oraz w pełnym wymiarze czasu pracy, niekiedy nawet po 12 godzin na dobę (zeznania świadka W. N., k. 120-121 a.s., zeznania świadka K. P., k. 121 a.s., zeznania świadka Z. G., k. 121 a.s., zeznania ubezpieczonego, 134 a.s.).

Zakład pracy ubezpieczonego, tj. Fabryka (...) z siedzibą w W., posiadał halę, w której znajdowało się jedno stanowisko, wyposażone we frezarkę i kilka stanowisk, które były wyposażone w szlifierki profilowe oraz szlifierki płaszczyznowe. Do każdej szlifierki był przydzielony pracownik. Z kolei frezarka miała jednego lub dwóch stałych operatorów i niekiedy w ramach zastępstwa, szlifierze obsługiwali także frezarki, co wynikało z ustalonego cyklu produkcyjnego. W przypadku urlopów wypoczynkowych lub okresowych zwolnień lekarskich, pracownicy, zajmujący się obsługą szlifierek profilowych, przechodzili na stanowiska do obsługi szlifierek płaszczyznowych i na odwrót. Ubezpieczony pracował na stanowisku szlifierza profilowego, jednak zdarzało się, że wyjątkowo obsługiwał również szlifierki płaszczyznowe, nie obsługiwał natomiast frezarek. W 1978r. planowaniem produkcji zajmował się W. N., który pośrednio koordynował również prace wykonywane przez ubezpieczonego. Bywał w Wydziale Noży G. w sprawach organizacyjnych i wtedy sprawował bezpośredni dozór nad procesem produkcji oraz sprawdzał, jak poszczególni szlifierze wykonują powierzone im czynności. Kontrolą jakości wykonanych prac oraz ich odbiorem zajmował się natomiast K. P.. Przyjmował on prace po ich wykonaniu i kontrolował operacje na maszynach. Obowiązki wykonywał w wydzielonym pomieszczeniu, znajdującym się w tej samej hali, w której pracował ubezpieczony i w tych samych godzinach pracy. W tym czasie kontrolował pracę szlifierzy i frezerów. Początkowo kierownikiem brygady, w której pracował ubezpieczony, był Z. G., jednak w 1980r. wyjechał za granicę i po powrocie w 1983r. został przyjęty do pracy w tym samym zakładzie pracy, ale jako szlifierz. Jego stanowisko pracy sąsiadowało ze stanowiskiem ubezpieczonego, przy czym Z. G. zajmował się szlifowaniem narzędzi na mokro, a ubezpieczony wykonywał powierzone mu czynności szlifierskie na sucho. W pozostałym zakresie ich zadania niczym się nie różniły. W hali produkcyjnej, w której wykonywane były prace szlifierskie, nie było zamontowanych przesłon, co powodowało, że panowało duże zapylenie i hałas w związku z pracą urządzeń i maszyn (świadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 24 listopada 2000r., k. 6 a.s., zeznania świadka W. N., k. 120-121 a.s., zeznania świadka K. P., k. 121 a.s., zeznania świadka Z. G., k. 121 a.s., zeznania ubezpieczonego, k. 134 a.s.).

W dniu 21 czerwca 1989r. ubezpieczony otrzymał od w/w pracodawcy świadectwo pracy, w którym zostało potwierdzone, że w okresie od dnia 1 września 1972r. do dnia 31 maja 1989r. był zatrudniony na stanowisku tokarza, a ostatnio na stanowisku szlifierza gleasona, na którym otrzymywał wynagrodzenie ustalone wg. systemu brygadowego, natomiast stosunek pracy ustał na mocy porozumienia stron. Powyższe świadectwo pracy nie zostało opatrzone adnotacją o wykonywaniu przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (świadectwo pracy z dnia 21 czerwca 1989r., k. 4 a.s.). W dniu 31 stycznia 1997r. Fabryka (...) S.A. w W. wystawiła ubezpieczonemu kolejne świadectwo pracy, w którym zamieszczona została adnotacja, że w okresach od dnia 3 czerwca 1978r. do dnia 23 października 1978r. i od dnia 20 października 1980r. do dnia 31 maja 1989r. ubezpieczony wykonywał pracę na stanowisku szlifierza, która jest wymieniona w Wykazie A, Dziale III, pod poz. 78, pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (świadectwo pracy z dnia 31 stycznia 1997r., k. 5 a.s.).

W dniu 24 listopada 2000r. Fabryka (...) S.A. w W. wystawiła ubezpieczonemu świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym zaświadczyła, że w okresach od dnia 3 czerwca 1978r. do dnia 23 października 1978r. i od dnia 20 października 1980r. do dnia 31 maja 1989r. M. R. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku szlifierza, która to praca jest wymieniona w Wykazie A, Dziale III, pod poz. 78, pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43) (świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 24 listopada 2000r., k. 6 a.s.).

W dniu 1 czerwca 1989r. ubezpieczony złożył podanie o pracę w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na stanowisku szlifierza na Wydziale Noży G. i został zatrudniony. W trakcie tego okresu zatrudnienia, tj. od dnia 1 czerwca 1989r. do dnia 31 stycznia 2001r., realizował te same czynności szlifierskie, które były przez niego wykonywane u poprzedniego

pracodawcy, tj. w Fabryce (...) w W.. W 2001r. Wydział Noży G. został wykupiony przez zagranicznego inwestora, a następnie zlikwidowany. Stosunek pracy z ubezpieczonym został więc rozwiązany z dniem 31 stycznia 2001r. na mocy porozumienia stron (podanie o pracę, angaże, świadectwo pracy z dnia 31 stycznia 2001r. – teczka akt osobowych, zeznania świadka W. N., k. 120-121 a.s., zeznania świadka K. P., k. 121 a.s., zeznania świadka Z. G., k. 121 a.s., zeznania ubezpieczonego, 134 a.s.).

W dniu 31 stycznia 2001r. (...) Ltd. Sp. z o.o. w W. wystawiła ubezpieczonemu świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym zaświadczyła, że w okresie od dnia 1 czerwca 1989r. do dnia 31 stycznia 2001r. M. R. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku szlifierza, która to praca jest wymieniona w Wykazie A, Dziale III, pod poz. 78 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43) (świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 31 stycznia 2001r., k. 8 a.s., k. 15 tom I a.r.).

W dniu 19 lipca 2019r. (...) Ltd. Sp. z o.o. w W. wystawiła ubezpieczonemu kolejne świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym sprecyzowała, że w okresie od dnia 1 czerwca 1989r. do dnia 31 stycznia 2001r. M. R. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku szlifierza, krajacza metali tarczą ścierną, która to praca jest wymieniona w Wykazie A, Dziale III (W hutnictwie i przemyśle maszynowym), pod poz. 78 (szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne), punkt 6 (szlifierz, krajacz metali tarczą ścierną) rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz została wymieniona w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 19 lipca 2019r. – nienumerowana karta akt organu rentowego, tom I).

W dniu 2 lipca 2019r. ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o wcześniejszą emeryturę wraz z informacją dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych (wniosek wraz z załącznikiem, k. 1-12 tom I a.r.).

Na podstawie dowodów uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego organ rentowy przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999r.: okresy składkowe w wymiarze 25 lat, 6 miesięcy i 21 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 9 miesięcy i 10 dni, tj. staż sumaryczny w wymiarze 26 lat, 4 miesięcy i 1 dnia. Jednocześnie organ rentowy ustalił, że ubezpieczony nie spełnił warunków wynikających z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020r., poz. 53 ze zm.) w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), ponieważ na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił okresu co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że nie zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 3 czerwca 1978r. do dnia 23 października 1978r. i od dnia 20 października 1980r. do dnia 31 maja 1989r. w Fabryce (...) oraz od dnia 1 czerwca 1989r. do dnia 31 grudnia 1998r. w spółce (...) z uwagi na błędne wystawienie świadectw pracy przez pracodawców, którzy w tym zakresie powinni określić stanowisko pracy ściśle według wykazu, działu, pozycji i punktu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W związku z tym decyzją z dnia 9 lipca 2019r., znak: (...) Zakład odmówił M. R. prawa do wnioskowanego świadczenia (decyzja ZUS z dnia 9 lipca 2019r., znak: (...), k. 17 tom I a.r.).

W dniu 29 lipca 2019r. ubezpieczony złożył w organie rentowym dodatkowy dokument w postaci świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 19 lipca 2019r. W związku z powyższym, w dniu 25 października 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał kolejną decyzję znak: (...) w której uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 1 czerwca 1989r. do dnia 31

grudnia 1998r. w spółce (...) (z wyłączeniem okresów zasiłków chorobowych), w łącznym wymiarze 8 lat i 10 miesięcy. Z uwagi jednak na dalsze niespełnienie przez ubezpieczonego warunku posiadania co najmniej 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, organ rentowy ponownie odmówił M. R. prawa do wcześniejszej emerytury (decyzja ZUS z dnia 25 października 2019r., znak:(...)- nienumerowana karta akt organu rentowego, tom I). Od decyzji z dnia 9 lipca 2019r. oraz od decyzji z dnia 25 października 2019r. M. R. złożył odwołania (odwołanie z dnia 19 lipca 2019r., k. 3 a.s., pismo procesowe z dnia 10 października 2019r., k. 27-32 a.s., odwołanie z dnia 3 stycznia 2020r., k. 2-8 – akta sprawy o sygn. VII U 180/20).

Wskazany stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie powołanych dokumentów zgromadzonych w aktach przedmiotowej sprawy, jak również w aktach osobowych i rentowych M. R., a także w oparciu o zeznania ubezpieczonego oraz świadków: W. N., K. P. i Z. G..

Zeznania strony i świadków zostały ocenione jako wiarygodne, ponieważ były spójne i wzajemnie się uzupełniały. Świadkowie pracowali w tym samym miejscu, co ubezpieczony, w pokrywających się okresach (W. N. w latach 1978-2001, K. P. w latach 1978-2001, Z. G. w latach 1978-1980 i 1983-1996), wobec czego wiedzieli, jakie czynności realizował M. R.. Co więcej, mieli z nim styczność każdego dnia, a zatem znali jego pracę i widzieli, czym ubezpieczony się zajmuje. Szczególnie istotne były zeznania W. N. i K. P., gdyż wymienieni świadkowie byli przełożonymi ubezpieczonego. Świadek W. N. zajmował się planowaniem produkcji oraz koordynacją prac i pośrednio nadzorował ubezpieczonego, a K. P. dowodził brygadą, w której pracował ubezpieczony, odbierał od niego wykonane prace i kontrolował operacje na maszynach, a zatem był bezpośrednim przełożonym M. R.. Również Z. G. przez krótki okres nadzorował prace ubezpieczonego, a następnie od 1983r. pracował na analogicznym stanowisku pracy szlifierza, które sąsiadowało ze stanowiskiem pracy M. R..

W związku z powyższym wszyscy przesłuchani świadkowie mieli sposobność, by obserwować ubezpieczonego w pracy. Ich wiedza odnośnie zakresu obowiązków, jakie ubezpieczony realizował, nie mogła być więc kwestionowana. Dodatkowo zeznania, które złożyli, pozostawały zgodne z dowodami z dokumentów znajdującymi się w aktach osobowych i rentowych ubezpieczonego, wobec czego należało dać im wiarę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania M. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 9 lipca 2019r. oraz z dnia 25 października 2019r., podlegały uwzględnieniu.

Art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2020r., poz. 53 ze zm.) wskazuje, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przy określaniu prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie ma żadnej swobody. Prace te ściśle i jasno zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43) – zwanym dalej rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego. Na wykazach prac zawartych w tym akcie prawnym, nie kończą się jednak ograniczenia dotyczące uprawnień z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w

szczególным charakterze, pracownik musi ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Dodatkowo, zgodnie z powołanym rozporządzeniem, aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

1. posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia);
2. wykonywać pracę wymienioną w Wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;
3. osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia) oraz
4. być zatrudnionym przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia).

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 roku, II UKN 417/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, II UKN 598/00). Świadectwo pracy w warunkach szczególnych jest jednak dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c. i nie stanowi dowodu tego co zostało w nim odnotowane. Taki walor mają wyłącznie dokumenty urzędowe, do których w myśl stosowanego a contrario art. 244 § 1 k.p.c. nie zalicza się świadectwa pracy, skoro nie zostało sporządzone przez organy władzy publicznej ani inne organy państwowe (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 grudnia 2013r., III AUa 783/13, Lex nr 1409118). Dodatkowo należy podkreślić, że w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania uprawnień do emerytury w wieku obniżonym, dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być więc udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

W rozpatrywanej sprawie jedyną okolicznością, co do której istniał spór pomiędzy stronami, było to, czy ubezpieczony legitymuje się co najmniej 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Spełnienie innych warunków, od których zależy przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury, nie było sporne, ponieważ M. R. z dniem (...) ukończył 60 lat, posiada 25-letni okres składkowy i nieskładkowy i jest członkiem OFE, ale złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, na dochody budżetu państwa.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił ubezpieczonemu jako pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od dnia 3 czerwca 1978r. do dnia 23 października 1978r. i od dnia 20 października 1980r. do dnia 31 maja 1989r. w Fabryce (...) w W. na stanowisku szlifierza, wskazując, że świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 24 listopada 2000r. zostało nieprawidłowo wystawione, tj. nie określa charakteru i stanowiska ściśle według wykazu, działu, pozycji i punktu załącznika do zarządzenia ministra, któremu podlegał zakład pracy. Sąd nie dopatrywał się jednak nieścisłości w treści powyższego dokumentu, w którym pracodawca podał, że w spornych okresach M. R. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku szlifierza, która to praca jest wymieniona w Wykazie A, Dziale III, pod poz. 78, pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Niezależnie od stwierdzonej przez Sąd formalnej poprawności w/w dokumencie, przeprowadzone zostało postępowanie dowodowe. Najistotniejsze wśród zgromadzonych dowodów były zeznania świadków, z uwagi na to, że dokumentacja zawarta w aktach osobowych ubezpieczonego dotycząca okresu jego zatrudnienia w latach 1978 – 1989 w Fabryce (...) w W. była szczątkowa i nie pozwalała na ustalenie rodzaju i charakteru wykonywanej wówczas pracy. Przesłuchani w sprawie świadkowie, którzy byli przełożonymi M. R., potwierdzili pracę w charakterze

szlifierza w Wydziale Noży G., wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ich relacja jest wiarygodna, gdyż pracowali w wymienionym zakładzie pracy w okresach pokrywających się z zatrudnieniem ubezpieczonego (W. N. w latach 1978-2001, K. P. w latach 1978-2001, Z. G. w latach 1978-1980 i 1983-1996). Poza tym w sposób kompletny i zbieżny opisali zakres obowiązków M. R., precyzując że wykonywał takie same prace zarówno przed powołaniem do służby wojskowej, jak i po powrocie z wojska, aż do 2001r. Ponadto wskazali, że ubezpieczony pracował wyłącznie na szlifierkach, głównie profilowych, a czasem także płaszczynowych i nie był kierowany do pracy przy obsłudze innych maszyn, np. frezarek.

Praca M. R. opisana przez niego samego oraz przez świadków może zostać zakwalifikowana jako odpowiadająca pracom wymienionym pod pozycją 78 Działu III (w hutnictwie i przemyśle maszynowym) Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. Pozycja ta wskazuje na pracę przy szlifowaniu lub ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowaniu mechanicznym, a taką pracę ubezpieczony w spornym okresie zatrudnienia niewątpliwie wykonywał. Jak wskazano, taki rodzaj i charakter jego pracy znajduje potwierdzenie przede wszystkim w zeznaniach świadków, którzy przez wiele lat pracowali w tym samym zakładzie pracy co ubezpieczony.

Podsumowując, Sąd uwzględnił ubezpieczonemu jako zatrudnienie w warunkach szczególnych pracę wykonywaną w Fabryce (...) w W. od dnia 3 czerwca 1978r. do dnia 23 października 1978r. i od dnia 20 października 1980r. do dnia 31 maja 1989r., kiedy powierzono M. R. obowiązki szlifierza, które realizował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W związku z powyższym nie było wątpliwości, że odwołania ubezpieczonego były uzasadnione. Uwzględnienie w/w okresów do okresu pracy w warunkach szczególnych uwzględnionego już przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w decyzji z dnia 25 października 2019r. w wymiarze 8 lat i 10 miesięcy, daje łącznie 18 lat i 7 miesięcy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznał M. R. prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 2 lipca 2019r.

W zakresie ustalenia terminu, od jakiego Sąd Okręgowy uznał za zasadne przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury, zastosowanie znalazł art. 129 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Stanowi on, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest więc, że świadczenie wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. W rozważanym przypadku, ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie emerytury w dniu 2 lipca 2019r. i w jego treści wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, na dochody budżetu państwa. Zatem dopiero w tej dacie spełnił wszystkie ustawowe warunki wymagane do nabycia tego prawa, wobec czego Sąd przyznał na jego rzecz prawo do świadczenia od dnia 2 lipca 2019r.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2017r., poz. 1797), zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz M. R. kwotę 360,00 zł (180 zł – koszty zastępstwa procesowego w sprawie dot. odwołania od decyzji z dnia 9 lipca 2019r. i 180 zł – koszty zastępstwa procesowego w sprawie dot. odwołania od decyzji z dnia 25 października 2019r.).